

III. SPRAWOZDANIA I INFORMACJE

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA „MACIEJA ZIELIŃSKIEGO KONCEPCJA WYKŁADNI PRAWA”

Poznań, 19 października 2015 r.

Na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w Auli Lubrańskiego (Collegium Minus), 19 października 2015 r. odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa „Macieja Zielińskiego koncepcja wykładni prawa”, związana z 75. urodzinami prof. dr. hab. dr. h.c. Macieja Zielińskiego. Honorowymi patronami konferencji byli Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego prof. dr. hab. Roman Hauser, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prof. dr. hab. Roman Budzinowski oraz Prezes Sądu Apelacyjnego Krzysztof Józefowicz. Głównym organizatorem i moderatorem konferencji był prof. UAM dr. hab. Jarosław Mikołajewicz.

W gronie zaproszonych gości znaleźli się teoretycy i filozofowie prawa z wielu ośrodków akademickich, przedstawiciele nauki prawa, sędziowie, w tym w szczególności, sędziowie Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Wojewódzkich Sądów Administracyjnych oraz inni przedstawiciele praktyki prawniczej. Nie zabrakło również młodych naukowców, adiunktów, doktorantów oraz studentów prawa.

Konferencję otworzył prof. UAM dr. hab. Jarosław Mikołajewicz, który w imieniu komitetu organizacyjnego podziękował wszystkim gościom za przybycie, a następnie krótko przedstawił sylwetkę Jubilata. Przemówienie wprowadzające wygłosił Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prof. dr. hab. Bronisław Marciniak, który przekazał na ręce Jubilata okolicznościowe odznaczenie oraz prezent od społeczności akademickiej. Z kolei Dziekan WPiA UAM prof. dr. hab. Roman Budzinowski, wyraził radość i zadowolenie z faktu organizacji konferencji poświęconej dokonaniom naukowym Profesora Zielińskiego. Przekazał ponadto na ręce Jubilata upominek przygotowany przez społeczność Wydziału. Następnie głos zabrał Dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego prof. US dr. hab. Zbigniew Kuniewicz, który podziękował za organizację konferencji i złożył serdeczne życzenia prof. dr. hab. Maciejowi Zielińskiemu. Ostatnim przemówieniem powitalnym było wystąpienie Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu Krzysztofa Józefowicza, który składając życzenia Jubilatowi, stwierdził, że konferencja jest kolejnym wspólnym przedsięwzięciem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, co potwierdza bardzo efektywną współpracę obu ośrodków.

Po otwarciu konferencji oraz mowach powitalnych rozpoczęła się część merytoryczna, w większości poświęcona omówieniu podstawowych założeń derywacyjnej koncepcji wykładni prawa, której twórcą jest Profesor Maciej Zieliński. Jako pierwszy w tej części konferencji głos zabrał prof. dr. hab. Andrzej Gomułowicz z WPiA UAM, który przedstawił referat *Zasada aequitas w orzecznictwie podatkowym sądu administracyjnego*. W swoim wystąpieniu prof. Gomułowicz przedstawił m.in. genezę oraz możliwe aplikacje zasady *aequitas* (słuszności) w orzecznictwie podatkowym sądu administracyjnego. W ramach referatu prof. Gomułowicz odniósł się ponadto do derywacyjnej koncepcji wykładni prawa Macieja Zielińskiego, podkreślając, że stanowi ona kontynuację i rozwinięcie myśli prof. Zygmunta Ziemińskiego.

Następnie głos zabrał prof. dr. hab. Andrzej Bator z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego, który w swoim referacie zatytułowanym *O adekwatności derywacyjnej koncepcji wykładni prawa w unijnym kontekście interpretacyjnym* podkreślił, że derywacyjna koncepcja wykładni prawa to najbardziej kompletna i teoretycznie ugruntowana koncepcja wykładni w polskiej teorii prawa. W tym kontekście prof. Bator przedstawił możliwości zastosowania derywacyjnej koncepcji w procesie interpretacji przepisów prawa stanowionego przez organy Unii Europejskiej. Zauważył, że koncepcja Profesora Macieja Zielińskiego może znaleźć zastosowanie

w tzw. unijnym kontekście interpretacyjnym, tj. może służyć jako narzędzie do dekodowania norm prawa europejskiego zakodowanych w poszczególnych przepisach aktów normatywnych stanowiących w ramach wspólnoty.

Kolejny mówca – dr Anđżelika Godek w referacie *Sytuacje prawne i interpretacja europejskiego tekstu prawnego* wykazała, że możliwe jest zastosowanie derywacyjnej koncepcji wykładni prawa do aktów wykładni prawa Unii Europejskiej dokonywanych w ramach krajowego porządku prawnego o otwartej strukturze źródeł prawa. Ponadto zwróciła uwagę na specyficzne uwarunkowania procesu interpretacji europejskiego tekstu prawnego.

Z kolei ks. dr hab. Tomasz Barankiewicz w referacie *O pożytkach interpretacyjnych brytyjskiej filozofii analitycznej XX wieku* skoncentrował swoją uwagę na wpływie brytyjskiej filozofii analitycznej XX w. na proces interpretacji tekstu prawnego. Przedstawił główne założenia brytyjskiej filozofii analitycznej w dziedzinie analizy języka. Przypomnił koncepcje takich przedstawicieli brytyjskiej filozofii analitycznej, jak John Langshaw Austin, Peter Frederick Strawson czy Bertrand Russell.

Kolejnym mówcą był prof. UAM dr hab. Jarosław Mikołajewicz, który w referacie *O paremii „clara non sunt interpretanda”* przedstawił genezę paremii *clara non sunt interpretanda*, wedle której niektóre, rzekomo jasne, przepisy prawa nie podlegają wykładni. W referacie prof. Mikołajewicz wskazał, że analizowana przezeń paremia była i częstokroć jest mylnie traktowana jako zasada, podczas gdy nie można przypisać jej takiego charakteru. Kończąc swoje wystąpienie, prof. Mikołajewicz podkreślił, że – co jest zgodne z derywacyjną koncepcją wykładni prawa Macieja Zielińskiego – wykładni należy dokonywać zawsze (*omnia sunt interpretanda*), a nie tylko wówczas, gdy w tekście prawnym pojawiają się dla kogoś niejasności.

Następnie referat *O poznaniu sądowym* wygłosiła prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego dr hab. Hanna Paluszkiwicz. Przedstawiła analizę procesu poznania sądowego, które było przedmiotem jednej z prac naukowych Profesora Zielińskiego. Prof. Paluszkiwicz przedstawiła swoje ustalenia w kontekście nowego modelu polskiego postępowania karnego, zwracając szczególną uwagę na najważniejsze elementy ostatniej nowelizacji procedury karnej, takie jak wzmocnienie kontradiktoryjności i roli uczestników postępowania, a nadto dokonując oceny jej wpływu na poznanie sądowe.

W wystąpieniu pod tytułem *Opinie ekspertów a wykładnia funkcjonalna – uwagi w kontekście zasady „iura novit curia”* dr Olgierd Bogucki (WPiA US) dokonał analizy znaczenia opinii eksperckich przedstawianych w toku postępowań sądowych, ich relacji w stosunku do wykładni funkcjonalnej (w ujęciu derywacyjnej koncepcji wykładni prawa Macieja Zielińskiego). Analiza została dokonana przez dra Boguckiego w kontekście zasady *iura novit curia*, wedle której sąd orzekający w danej sprawie może rozstrzygnąć spór również w oparciu o te przepisy, które nie były powoływane przez strony.

Przedostatnim referatem w tej części konferencji było wystąpienie dr Agnieszki Pyrzyńskiej z WPiA UAM. W swoim wystąpieniu pod tytułem *Uwagi o wykładni prawa cywilnego* dr Pyrzyńska przedstawiła możliwe aplikacje derywacyjnej koncepcji wykładni prawa Macieja Zielińskiego do procesu interpretacji poszczególnych przepisów materialnego prawa cywilnego.

Ostatnim referatem, stanowiącym podsumowanie konferencji, był referat *Macieja Zielińskiego koncepcja wykładni* wygłoszony przez dr Agnieszkę Choduń z WPiA US, która przedstawiła najważniejsze podstawy teoretyczne derywacyjnej koncepcji wykładni prawa autorstwa Macieja Zielińskiego, w tym rozróżnienie przepisu prawnego i normy prawnej, jak również strukturę normy prawnej. Dr Choduń zwróciła nadto uwagę na wyróżnione przez Profesora Zielińskiego fazy procesu wykładni prawa i ich rolę w dekodowaniu norm prawnych z przepisów.

Konferencję zakończył koncert muzyki poważnej w wykonaniu pianisty Tymoteusza Mikołajczaka, który zaprezentował utwory z debiutanckiej płyty prof. dr hab. Łukasza Pohla pod tytułem *About love, works for piano*. Koncert spotkał się z entuzjastycznym przyjęciem słuchaczy. Jubilat podziękował za udział w wydarzeniu wszystkim uczestnikom konferencji, w szczególności swoim przyjaciołom i Rodzinie, a nadto wyraził uznanie dla wszystkich mówców, którzy zdaniem Profesora przedstawili interesujące aspekty zastosowania derywacyjnej koncepcji wykładni prawa w teorii prawa i praktyce prawniczej.